ئایا ئیمارات دەبێتە جێگرەوەی نەوتی ئێران بۆ ئیسرائیل…!؟ … ئامادەکردنی: جاریە زکری علی

لەنێوان هەژمموونی رووسیا و ئەمریکا دا
ڕێککەوتننامەی ئاشتی یا رێککەوتننامەی ” إبراهیم ئۆکۆرد” کە لە 13/8/2020 بە سەرپەرشتی ئەمەریکا واژۆکرا، کە دەبێتە سێهەمین رێککەوتنی ولاتانی عەرەبی لەگەڵ ئیسرائیل دوای هەریەکە لە میسڕ 1978 وە ئوردن لە سال□ی 1994. ئەم رێککەوتننامەیەبە مەبەستی ئاساییکردنەوەی پەیوەندییەکانی هەردوولا ئەنجام دراوە کە پێشتر بەهۆی کێشەی فەلەستین ئالۆزی و گرژی کەوتبووە نێوانیان. جێی باسە کە ئەم رێککەوتننامەیە هەر یەک لە سێکتەرەکانی نەوت و وزە و بازرگانی و تەندروستی… هتد دەگرێتەوە. بەڵام ئەو بەشەی کە زیاتر بایەخی پێ دراوە و جێی باسە نەوت و سیاسەتی ئەمەریکا لەم رێککەوتننامەیە یە. ئەمە بە یەکەم پەیوەندی فەرمی ئیسرائیل و ولاتێکی عەرەبی دادەنرێت پێشتر پەیوەندی نافەرمی هەبووە لەسەر نیگەرانی هاوبەشی وڵاتانی ناوچەکە لەسەر هەژمووونی ئێران.
بەبۆچوونی چاودێرانی سیاسی مەرامی سەرەکی ئەمەریکا لە پشتیوانی کردنی ئەم رێککەوتننامەیە، دروستکردنی بەرەیەکی سیاسی ی□ککگرتووە لە دژی ئێران و ڕووسیا لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست بە گشتی و کەنداو بەتایبەتی. بەپێی دوایین ئامارەکانی بواری نەوت یەدەگی نەوتی ڕووسیا بە بڕێکی زۆر زیادی کردووە، کە توانیویەتی پلەی شەشەم لە گەورەترین ولاتانی خاوەن یەدەگی نەوت بگرێت دوای هەریەک لە ڤەنزوێلا، سعودییە، کەنەدا، ئێران و عێراق.
بەهێزی یەدەگی نەوت لەلایەک و لاوازی و بێهێزی ئەمەریکا و ئەوروپا لەلایەکی ترەوە هەژمموونی ڕووسیای لە ناوچەکەدا بەهێز تر کردووە، ئەمەش نیگەرانی و ترسی لە سیاسەتی ئەمەریکادا زیاتر کردووە، وایکردووە پەنا بەرێتە بەر ولاتانی ناوچەکە بۆ دروستکردنی بەرەیەکی سیاسی ی□ککگرتوو.

لەلایەکی ترەوە ئیمارات دەتوانێت ببێتە شوێنگرەوەی ئێران بۆ ئیسرائیل لەڕووی ئابوورییەوە. هێڵی بۆڕی نەوتی (ئیلات_ ئەشکلۆن) ی ئیسرائیل کە کاتی خۆی لە سەردەمی شای ئێران نەوتی ئێرانی بۆ ئەوروپا دەگواستەوە، ئیتر ڕەنگە لەمە بەدواوە بۆ گواستنەوەی نەوتی ئیمارات بەکاربهێنرێت. ئەمە لە کاتێکدایە کە ئێستا ولاتانی

خاوەن نەوتی کەنداو نەوتەکەیان بە ڕێگایەکی دژووار دەگەی□ن□ ئەوروپا و ئەمریکا. ڕاستە ئیسرائیل چاوپۆشی لە هەندێک خاکی فەلەستین کردووە لە بەرامبەر ئەم رێککەوتننامەیە بەڵام ئەم ڕێککەوتنە ئیسرائیل دەخاتە ناو بازاڕێکی پڕ لە قازانجی ئیمارات، بگرە لەوە زیاتر ئەم پەیماننامەیە ئیسرائیل نزیکتر دەکاتەوە لە دەستگەیشتن بە کەنداو.

ئەمە لەهەموو شتێک زیاتر ئێران ی نیگەران کردووە بەجۆرێک بەرپرسانی ئەو وڵاتە ئەم ڕێککەوتننامەیە بە کارێکی گەمژانە باسدەکەن. کە بە شێوەیەکی فەرمی وەزارەتی دەرەوەی ئێران ئەم پەیماننامەی بە (خەنجەر لێدان لە پشتی خەڵکی فەلەستین) ناوبردووە.

ئامادەکردنی : جاریە زکری علی

خوێندکاری قۆناغی 2 بەشی ئەندازیاری نەوت